

ДЕРЖАК Леонід Несторович

Випускник
Ворошиловградського
машинобудівного інституту
за спеціальністю «Технологія
машинобудування» (1974 р.)
та Інституту післядипломної
освіти і дистанційного навчання
Східноукраїнського
національного університету
імені Володимира Даля за спе-
ціальністю «Маркетинг» (2001 р.)

**Директор Луганського
лікєро-горілочного заводу.
Нагороджений знаком «За заслуги
перед Луганщиною» та медаллю
«За заслуги перед Луганщиною»
II ст., орденами «Знак Пошани»,
«За заслуги» III і II ст.**

Я народився і провів свої дитячі роки в містечку Стаханові. Коли закінчував школу, старший брат уже навчався в Луганському сільськогосподарському інституті. Саме він, а ще загальні збори сім'ї, і порадили мені вступати до Луганського машинобудівного інституту. Студентом цього вузу став у 1969 р. Незважаючи на те, що добре навчався у школі, на вступних іспитах, на жаль, отримав одну трійку, яка й позбавила мене права на стипендію в першому семестрі.

Це було неабияким ударом для мене, адже моя велика сім'я — три брати, мати-домогосподарка, не мала змоги матеріально допомогати мені. Тож довелося разом із товаришами по кімнаті гуртожитку у вільний від занять час розвантажувати й навантажувати вагони, автомашини тощо. Нелегко це було. Але ж потрібно було якось вистояти, отримати знання.

У зимову сесію склав усі іспити на «добре» й «відмінно» і вже у другому семестрі першого курсу отримував стипендію 30 карбованців. На той час це були немалі гроші. Хоча, звичайно, вони не на багато поліпшили моє матеріальне становище. Пригадую, як це важко навчатися і працювати фізично, але молодечі завзяття, енергія і здоров'я перемагали лінощі, втому та біль у м'язах.

На все життя запам'ятався ритуал посвячення у студенти Луганського машинобудівного інституту. Першокурсники пофакультетно колонами під мідь духового інститутського оркестру йшли до пам'ятника В. І. Леніну — покладали квіти, потім прямували в БК ім. Леніна, де відбувалися урочисті збори першокурсників, виступали представники партійних та громадських організацій, промислових підприємств, випускники 30-х років минулого століття та ін. Представник ректорату, професор В. І. Калашников будував свій виступ так, щоб сказати: «...Ось так В. І. Ленін входив до зали, де відбувалася комсомольська конференція». У цей час гасло світло і по залу йшов до сцени «Ленін» (загримований артист Луганського драматичного театру). Звичайно, це було несподівано, ефектно й емоційно. «Ленін» піднімався на сцену, проголошував коротку промову, яку закінчував словами: «...Учитись, учитись і ще раз учитись». Потім роздавали подарунки студентам, які здали вступні іспити на «відмінно», решті — залікові книжки та студентські квитки, а також нагрудні знаки інституту. Кожен факультет мав свій колір значка: механічний — сірий, транспортний — зелений, енергомашинобудівний — блакитний, металургійний — червоний і факультет АПП — білий. Ми носили їх із гордістю, особливо під час річного підбиття підсумків — це навчання і наука, спорт і художня самодіяльність, трудові семестри. Мрією кожного факультету було посісти перше чи друге місце. Ці заходи виховували в нас гордість, патріотизм і бажання досягти ще більших результатів.

Перед завершенням першого курсу ми дізналися, що в інституті проводиться ще й третій трудовий семестр, так зване трудове виховання молоді. Створюються студентські будівельні загони. Вони працювали в області, на цілих землях Казахстану, БАМі, в районах видобування нафти, в Криму та ін. Не можна сказати, що їздити у студбудзагони було модно. Їх бійцями ставали, як правило, студенти із не надто забезпечених родин, а ще, звичайно ж, хлопці, які могли тримати в руках сокиру, молоток, класти цеглу. Конкурс для роботи в будзагоні був великий. Перша вимога — успішне навчання, активна участь у громадському житті факультету й інституту, а також наявність будь-якого будівельного фаху — тесляра, зварювальника, муляра тощо. Студентські будівельні загони насамперед виховують у людини справжню дружбу, як-то кажуть, на віки, взаємодопомогу за будь-яких обставин, а ще — уміння якісно працювати й керувати. Тогочасна справедливість полягала в тому, щоб усе було по-чесному. Школа студентства тих років — сувора саме тим, що нас навчали жити за законом.

На другому році навчання мене призначили старостою групи механічного факультету, в комсомольському бюро факультету відповідав за відбір студентів до будзагону, кожну кандидатуру узгоджував із деканом, комсомольською та профспілковою організаціями. Отже, до закінчення навчального семестру формувався будзагін у кількості від 40 до 100 осіб. Ця практика багато чого мене навчила як керівника. Те, що виробив і виховав у собі в ті роки, застосовую на практиці на своєму заводі зараз.

В інституті роботою будзагонів керував студентський штаб 3-го трудового семестру, який очолював Геннадій Федорович Долганов, а його заступником

був Анатолій Петрович Конський. Отже, у 1971 р. я зі своїм студентським загonom виїхав у Тюмень на будівництво селища для нафтовиків. Запам'яталися «ленінградські білі ночі» (так ми називали ночі на місці будівництва селища). Ніде так, як у цих загонах, не зав'язується міцна чоловіча та жіноча дружба, яку ми не розірвали й нині. Багато студентів-бійців знайшли тут свою долю, закохалися й одружилися і досі дякують долі за ці зустрічі в Тюмені. Я теж знайшов своє щастя у 1972 р. в будівельному загоні, де зустрів свою майбутню дружину Людмилу Прекрасну, до цього часу ми живемо щасливо і раді, що в нас така чудова сім'я. Мій друг А. П. Конський також знайшов там свою любов, як і багато інших бійців будівельного загону.

Ми зводили будинки нафтовикам, школи, лікарні та ін. Одну із вулиць селища Світле його керівництво назвало Луганською в пам'ять про нашу сумлінну працю та громадські заходи, які проводив студентський загін.

Це була своєрідна школа життя. Як армію називають школою мужності, так студентські загони виробляють у нас навички організаційної роботи з маленьким колективом одногрупників, із якими ти разом навчаєшся, а влітку виїжджаєш до студзагону. Тут формується характер людини, її якості і здатність об'єднувати. Це школа ще й у тому розумінні, що ти відповідаєш за результат своєї праці.

Продовжуючи щороку працювати у студентських будівельних загонах, у 1974 р. за ударну працю я і ще один студент були нагороджені урядовим орденом «Знак Пошани». Для мене ця нагорода, яку я отримав у студентські роки, — найдорожча. Трудове студентське виховання я вважаю невід'ємною частиною підготовки спеціалістів, тому робота у студзагонах і названа третім трудовим семестром.

У зв'язку з усім сказаним не можу не згадати теплими словами нашого ректора Б. П. Румянцева, в якого я багато чого навчився як керівник і як людина. Борис Павлович вважав і завжди казав, що вуз — це не лише навчальний і науковий храм, він має виховувати керівників виробництва, політичних та громадських діячів, а також культурну людину, ерудованого громадянина нашого суспільства, всебічно обізнаного спеціаліста.

Тому в інституті приділялася велика увага студентському самоуправлінню, розвивалась студентська демократія, створювалися студентські деканати, університет суспільних професій, функціонували студентська фотокіностудія, клуб культури, який керував інститутською художньою самодіяльністю, до якої входили драматичний театр, театр мініатюр, театр мім, студентський хорівий колектив, естрадний та духовий оркестри, вокалісти й танцювальні колективи (народних, бальних і сучасних танців). Крім того, були колективи художньої самодіяльності на кожному факультеті, в гуртожитках та будівельних загонах. В інституті працювало багато спортивних секцій, команди яких були переможцями багатьох спартакіад, не лише обласних, а й республіканських. Спортивний клуб підготував багатьох майстрів спорту різного класу. І, як я зрозумів, це давало свої позитивні результати: до навчання та студентської науки студенти почали ставитися сумлінніше та з

цікавістю, отже, підвищилася продуктивність студентської праці.

Навчаючись на старших курсах інституту, я захопився науковою роботою під керівництвом доцента Юрія Олександровича Харламова. Звичайно, мріяв працювати над дисертацією, але життя внесло свої корективи в мою подальшу долю. Під тиском секретаря райкому партії В. І. Квасова мене залучили до комсомольської роботи в райкомі, і я пішов іншою стежкою. Хочу згадати своїх викладачів, із якими доводилося тісно спілкуватися під час навчання у вузі, яких вважаю своїми вчителями, що дали мені путівку в життя. Це З. І. Комісарова, Б. Л. Рябошапка, М. П. Гнедов, О. Г. Ігнатенко та багато-багато інших. Велика їм дяка і низький уклін за їхню працю і прагнення зробити нас висококваліфікованими спеціалістами.

Важким випробуванням для мене були екзаме-наційні сесії, я завжди йшов складати іспити у першій п'ятіріці студентів. Мені здається, що в нас в інституті була прогресивна форма визначення знань студентів — автомати. Якщо студент не пропускав занять, активно брав участь у практичних та лабораторних заняттях, вчасно виконував і складав індивідуальні завдання, курсові роботи й проекти, вважаю, що йому цілком можна виставити оцінку за екзамен автоматично. І студенти завжди прагнули отримати автомат — звідси доволі високі відвідуваність та знання. Систематична робота протягом семестру дає глибші й міцніші знання, ніж підготовка до екзамену протягом 2–3 днів. Я глибоко переконаний та перевірів як на собі, так і на своїх одногрупниках, що такі знання швидко забуваються.

Пам'ятаю, як моя дружина захищала дипломний проект, а в червні у нас народився син Дмитро (йому було всього 8 днів). Ми з дружиною під'їхали на авто до корпусу інституту, вона поклала малюка на задне сидіння і пішла захищати дипломний проект, а я дві години кружляв навколо інституту, щоб син не прокинувся. Він витримав це, ось що означає справжній чоловік! Усе це — наші молоді роки, які ми завжди згадуємо з посмішкою та добрими, теплими почуттями.

До цього часу мені вистачало технічної освіти і здібностей керівника, щоб ефективно керувати заводом. Але виникали труднощі під час роботи з товаром і особливо продажу його в сучасних умовах. Тому щоб працювати в сучасних ринкових умовах, щоб стати не лише керівником, а й грамотним продавцем, я пішов навчатися на спеціальність «маркетинг», звичайно ж, у рідному вузі. До того ж жити завжди цікаво, а навчатися — й поготів. Якби можна було прожити знову життя простого студента — я не відмовився б. Така «казка» по-своєму цікава мені, з нашим, іншим, менталітетом часу, що минув.

Звичайно, ми, випускники Луганського машинобудівного інституту, пишаємося своїм вузом, який стрімко розвивається й міцнішає. За короткий період він став стаціонарним вузом, державним університетом, а згодом — Східноукраїнським національним університетом імені Володимира Даля.

Vivat Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля!